

د الميو الميه

ځلان مومند / ترجمه مشتاق مجروح يوسفزى

ټاؤن ته خو نه ځي بلکې د لاجسټيک سپورټ په لارو به واپس دې خوا راځي.

او بيا د پيپلز پارټۍ يو بزرگ مشر (بزرگ مشر هر ځائے کېدے شي) مېجر جنرل ريتائرډ نصير الله خان بابر خو طالبان خپل بچي گڼل او د طالبانو په جوړولو ئې کړه ترله. نو په داسې صورت حال کېښې دا اوسنۍ الميه چې مخې ته راغله دا د بل هيچا په غاړه نه شي اچولې کېدے. هر څو که حادثې د ټولو په قسمت کېښې ليکلې شوي دي خو د سوات، دير او بونېر خلکو سره چې څه وشو، هغوي د اوبنکو دريا بونه بهيولي دي. د کور نه د بې کوره کېدو تکليف خو يو اړخ ته نور چې دا خلق د کومو تکليفونو نه راتېر شوي دي د هغې بيانول هم گران دي.

دا اوسنۍ نقل مکاني د تاريخ د ټولو نه لويه گڼلې شي او دې ته نقل مکاني وئيلو سره د دې الميې شدت کمېدے نه شي، دا خو نقل مکاني نه ده په دې کېښې خو خلق بې سروسامانه شوي، در په در شوي او د يوې زبردستي خوارۍ سره مخ شوي دي. په کېمپونو کېښې چې کوم صورت حال دے د هغې ذکر به تاسو په اليکټرانک مېډيا او اخبارونو کېښې لوستے وي خو ډېرې داسې قصې شته چې هغه نه دي بيان شوي. کله چې د سوات د لرې سر نه د امريکې د سلامتۍ د پاره او د خپلو سرونو بچ کولو په غرض يوه قافله را روانه شوه چې پکښې اووه

جون اېليا يو ځل په ترنگ کېښې راغله وه او وئيلي ئې وو چې:

حادثون کا حساب هې اپنا
ورنه هر آن سب کي باري هې

نو زمونږ حکمرانانو د جون اېليا دا اندېښنه يا يقين د شپاړسو کروړو عوامو مقدر جوړ کړو. په امريکې د نائن البون د تباھۍ ټول چرچ چې کله زمونږ په سرونو راپرېوتو نو هغه وخت يوه الميه دا وشوه چې په دې ملک د يو داسې افلاطون حکمراني وه چې فوځي جرنېل هم وه. د هغه وېنا وه چې کله هغه حکومت په لاس کېښې واخستو يعنې چې کله ئې بغاوت وکړو نو هغه د مملکت د رموزو نه ډېر نښه خبر وه. صرف معاشي مسئلې د هغه په فهم کېښې په گرانه راتلې ولې ورو ورو ئې په هغې کېښې هم مهارت حاصل کړو. خو د خپل بې پناه فهم او فراست د غېر معمولي ډېروالي باوجود هغه د دې اندازه ونه لگولې شوه چې کله هغه د لاجسټيک سپورټ په نوم د دهشت گردۍ په جنگ کېښې د هراول کردار ادا کول شروع کړل. دغه وخت په کابل او قندهار کېښې د امريکيانو سره څنگ په څنگ د جنگېدو او طالبانو او القاعده له د ماتې ورکولو به څه نتيجې راوځي. دې خبرې له هډو اهميت ورنه کړے شو چې که القاعده يا طالبان د کابل او قندهار نه وويستلي شي نو هغوي به برسېن يا کېپ

پکار دي او په څه بحث کښې د نښتو نه بغير هغوي له په دې مسئله کښې د خپل کردار نشاندهي کول ضروري دي. مونږ په دې وئيلو کښې هيڅ پاک نه لرو او نه پکښې د څه تامل نه کار اخلو چې د دې اوسني بحران او د دې نه پس بل څه داسې صورت حال کښې د وفاق برخه ډېره زياته جوړېږي. خو تر اوسه اخباراتو ته دا نه دي ښودلي شوي چې وفاق د دې حالاتو د مخ نيوي دپاره صوبائي حکومت له څه نغدې يا نور څه امداد ورکړي وي يا ئې څه تربيت يافته خلق د دې ذمه واري ترسره کولو دپاره ورکړي وي کوم چې په دا قسمه حالاتو کښې مددگار او معاون ثابتېدې شي. دلته د ډاکټرانو، پيرامېډيکس، استاذانو، خدمتگارانو او د رهنمايي کونکو وفاقي ملازمانو يو خاص شمېر پکار و چې کوم بحران چې د وفاق له لاسه پيدا کړي شوي د دې هغې مداوا په داسې انداز کښې وکړي چې د الميو شمېر راکم کړي شي. هسې هم دا بين الاقوامي قانون دې چې د دې زپلو شوو او بې کوره شوو خلقو سمبالښت به وفاق کوي. دا د هغې خلقو هم فرض جوړېږي چا چې د القاعده او طالبانو اهم کسان نيولي او امريکې ته ئې حواله کړي او په هغې ئې لويې لويې انعامونه اخستي دي. هغوي له هم پکار دي چې په دې قومي الميه کښې خپل کردار ادا کړي او په قول د دوي د معزول شوو او مستعفي شوو صدرانو او جرنېلانو چې مونږ سره د يو ملک د چلولو پوره انفراسټرکچر موجود دې. نو دغه انفراسټرکچر چې په دې سخت وخت کښې عملي نه کړي شي نو بيا به کله پکارېږي؟ دا بيله خبره ده چې د داسې کارونو کولو نه پس دوي د هغې بلونه هم وصولوي. کله چې زلزله راغلې وه نو

ماشومان او د هغوي خواران مور او پلار وو او ورسره څه لږه ډېره د لارې توبنه وه نو هغوي د خپلې دې توبنې په لوت کېدو به څومره ځورېدلي او د کوم غم او درد نه تېر شوي وي او د دغې ښځې خواښې چې ناروغه وه او تللې نه شوه چې د دې لوتې هجرت اجر ئې نه شو لرلې په دې دليل کور کښې پاتې شوه چې هغه اوس په ژوند څه کوي؟ بس چې د هغې د بچو سر په سپوري شي او د مرگ نه بچ شي. نو هغه بې ياره او مددگار په کت کښې پرته د بلې بمبارۍ انتظار کوي چې کله به کېږي چې د هغې د انتظار دا گړۍ ختمې کړي. د دې ټولې قافلې د خلقو سره د اوبنکو بهيولو او ژړا فرياد نه سپوا بله لار نه وه. هيچا به د دهشت گردۍ خلاف د مغرب د سلامتۍ دپاره د دې نه لويه قرباني نه وي ورکړې. که څوک ريکارډ جوړول غواړي يا د ډونرانو زړونه نرمول غواړي نو لږ دې د دې خلقو کېمپونو ته لار شي او د چا نه دې تپوس وکړي چې څه مو بائلل او څوک درنه پاتې شو؟ دې هجرت ته د دنيا د تاريخ لوتې هجرت وئيلې شي او په دې کښې څه شک هم نشته. خو د دې حقيقت د تسليمولو نه پس دا رښتيا هم منل پکار دي چې د دومره لويې بحران د حل کولو ذمه واري صوبائي حکومت ته سپارل او بيا د هغوي نه په ښه طريقه د دې ترسره کولو اميد نه شي کېدې. او دا اميد څنگه کېدې شي چې د دې بحران د حجم او شدت باره کښې صرف او صرف يوه رائي ده. په دې سخت او المناک وخت کښې ځنې ذمه واري خو عام خلق د انساني همدردۍ په توگه تر سره کوي او ډېره په ښه طريقه ئې ادا کوي. خو چې چا پښتنو له دا درد ورکړي د دې نو هغوي له اوس د دارو درملو فکر هم کول

يو څو غټ ګاډي پکښې استعمال شوي وو او چې د هغوي کوم پټرول خرچ شوي وو نو د هغې بل صوبائي حکومت له رالېږلې شوې وه چې ډېره موده ترې يوه مسئله جوړه وه. کېدې شي چې داسې مسئلې اوس هم وي خو د دې مسئلې به څه علاج خو و شي کنه.